

Darba ņēmēju norīkošana darbā: valsts tiesai ir jānodrošina, lai sodi par administratīvo pienākumu pārkāpumu būtu samērīgi

Valsts tiesa var piemērot valsts noteikumus par sodiem, kas ir pretrunā direktīvai par darba ņēmēju norīkošanu darbā, ja vien tā nodrošina sodu samērīgumu

Sabiedrība *CONVOI s. r. o.*, kas reģistrēta Slovākijā un ko pārstāvēja NE, norīkoja darba ņēmējus darbā kādā *Fürstenfeld* [Fürstenfeld] (Austrija) reģistrētā sabiedrībā. Ar 2018. gada jūnijā pieņemtu lēmumu, pamatojoties uz konstatējumiem, kas izdarīti, veicot pārbaudi dažus mēnešus agrāk, *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (Hartbergas Fürstenfeldes iecirkņa administratīvā iestāde, Austrija) piemēroja NE naudas sodu 54 000 EUR apmērā par vairāku Austrijas tiesību aktā darba tiesību jomā paredzēto pienākumu neizpildi, it īpaši attiecībā uz sociālā nodrošinājuma un darba samaksas dokumentu glabāšanu un pieejamību. NE šo lēmumu pārsūdzēja iesniedzējtiesā, *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štīrijas federālās zemes Administratīvā tiesa, Austrija).

2018. gada oktobrī šī tiesa, šauboties par to, vai tādi sodi, kādi ir paredzēti attiecīgajā Austrijas tiesiskajā regulējumā, atbilst Savienības tiesībām un it īpaši samērīguma principam, kas tostarp noteikts Direktīvas 2014/67¹ 20. pantā, vērsās Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. 2019. gada 19. decembra rīkojumā *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld*² Tiesa bija konstatējusi, ka vairāku Austrijas tiesiskā regulējuma par sodiem, kas piemērojami par tādu, galvenokārt administratīvu, pienākumu pārkāpumu kā glabāt ar darba ņēmēju norīkošanu darbā saistītus dokumentus, elementu kopums ir nesamērīgs.

Norādot, ka pēc šī rīkojuma valsts likumdevējs nav veicis grozījumus attiecīgajā tiesiskajā regulējumā, un ņemot vērā risinājumu, ko Tiesa izmantoja 2018. gada 4. oktobra spriedumā *Link Logistik N&N*³, iesniedzējtiesa nolēma uzdot Tiesai jautājumu par to, vai un attiecīgā gadījumā – kādā mērā šis tiesiskais regulējums var tikt nepiemērots. Proti, šajā 2018. gada 4. oktobra spriedumā *Link Logistik N&N* Tiesa uzskatīja, ka Savienības tiesību normai, kas ir līdzīga Direktīvas 2014/67⁴ 20. pantam, nav tiešas iedarbības.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/67/ES (2014. gada 15. maijs) par to, kā izpildīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot lekšējā tirgus informācijas sistēmu ("IMI regula") (OV 2014, L 159, 11. lpp.).

² Rīkojums, 2019. gada 19. decembris, *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld*, [C-645/18](#). Konkrētāk, šajā rīkojumā Tiesa nosprieda, ka Direktīvas 2014/67 20. pants, kurā tiek prasīts, lai tajā paredzētie sodi būtu samērīgi, nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā par darba tiesību aktos paredzēto pienākumu neizpildi attiecībā uz darba ņēmēju deklarēšanu un darba samaksas dokumentu glabāšanu ir paredzēts piemērot liela apmēra naudas sodus, kuri nevar būt zemāki par iepriekš noteiktu apmēru, kuri tiek piemēroti kumulatīvi par katru attiecīgo darba ņēmēju un neparedzot maksimālo apmēru, un kurus papildina tiesāšanās izdevumu segšanai paredzētā iemaksa 20 % apmērā no piemēroto naudas sodu summas, ja tiek noraidīta pret to piemērošanas lēmumu celtā prasība.

³ Spriedums, 2018. gada 4. oktobris, *Link Logistik N&N*, [C-384/17](#).

⁴ Šajā 2018. gada 4. oktobra spriedumā *Link Logistik N&N*, [C-384/17](#), Tiesa sprieda par 9.a pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 1999/62/EK (1999. gada 17. jūnijs) par dažu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu smagajiem kravas transportlīdzekļiem (OV 1999, L 187, 42. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/76/ES (2011. gada 27. septembris) (OV 2011, L 269, 1. lpp.). Šajā tiesību normā ir paredzēta arī prasība par tādu sodu samērīgumu, kuri piemēroti par valsts tiesību normu, kuras pieņemtas, piemērojot Direktīvu 1999/62, pārkāpumiem.

Spriedumā Tiesas virspalāta lemj, pirmkārt, par to, vai prasībai par sodu samērīgumu ir tieša iedarbība. Otrkārt, tā precizē tādas valsts tiesas pienākumu apjomu, kas izskata strīdu, kurā tai ir jāpiemēro valsts tiesību normas, ar kurām tiek noteikti nesamērīgi sodi.

Tiesas vērtējums

Pirmkārt, Tiesa nospiež, ka Direktīvas 2014/67 20. pantam, ciktāl tajā ir prasīts, lai tajā paredzētie sodi būtu samērīgi, ir tieša iedarbība un tādējādi privātpersonas uz to var atsaukties valsts tiesās pret dalībvalsti, kura to ir transponējusi nepareizi. Vispirms, lai apstiprinātu, ka minētajā tiesību normā paredzētā sodu samērīguma prasība ir beznosacījuma, Tiesa norāda, ka tās tekstā šī prasība ir formulēta absolūtā nozīmē. Turklāt aizliegums noteikt nesamērīgus sodus, kas ir šīs prasības sekas, neprasa nekādu Savienības iestāžu aktu pieņemšanu un šī tiesību norma nepiešķir dalībvalstīm tiesības sašaurināt šī aizlieguma tvērumu vai piemērot tam nosacījumus. Šajā ziņā apstāklis, ka šīs direktīvas 20. pants būtu jātransponē, neliek apšaubīt šajā pantā paredzētās sodu samērīguma prasības beznosacījuma raksturu. Turpinājumā, lai uzskatītu, ka Direktīvas 2014/67 20. pantā noteiktā sodu samērīguma prasība ir pietiekami precīza, Tiesa konstatē, ka šajā tiesību normā dalībvalstīm paredzētā rīcības brīvība definēt noteikumus par sodiem, kas piemērojami gadījumos, ja tiek pārkāpti saskaņā ar šo direktīvu pieņemtie valstu noteikumi, ir ierobežota ar vispārīgi un nepārprotami noteiktu aizliegumu paredzēt nesamērīgus sodus. Tādējādi šādas rīcības brīvības esamība neizslēdz, ka attiecībā uz šīs tiesību normas transponēšanu var tikt veikta pārbaude tiesā.

Otrkārt, Tiesa norāda, ka pārākuma princips valsts iestādēm uzliek pienākumu nepiemērot tādu valsts tiesisko regulējumu, kura viena daļa ir pretrunā Direktīvas 2014/67 20. pantā paredzētajai sodu samērīguma prasībai, tikai tiktāl, cik tas ir nepieciešams, lai piemērotu samērīgus sodus. Atgādinot, ka, ja tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais ir piemērots izvērztā leģitīmo mērķu sasniegšanai, Tiesa atkārtoti uzsver, ka šīs tiesiskais regulējums pārsniedz to, kas ir nepieciešams šo mērķu sasniegšanai, ņemot vērā tā dažādo iezīmju kopumu⁵. Tomēr šīs iezīmes, aplūkojot tās atsevišķi, ne vienmēr pārkāpj šo prasību. Tādējādi, lai nodrošinātu Direktīvas 2014/67 20. pantā paredzētās sodu samērīguma prasības pilnīgu efektivitāti, valsts tiesai, kas izskata prasību par tādu sodu, kāds ir pamatlietā, nav jāņem vērā tā valsts tiesiskā regulējuma daļa, no kuras izriet sodu nesamērīgums, lai tiktu piemēroti samērīgi sodi, kas joprojām vienlaikus ir efektīvi un atturoši. Apstāklis, ka uzliktais sods būs mazāks nekā piemērojamajā valsts tiesiskajā regulējumā paredzētais sods, nevar tikt uzskatīts par tādu, ar ko tiek pārkāpti tiesiskās drošības, noziedzīgu nodarījumu un sodu tiesiskuma, kā arī krimināllikuma atpakaļejoša spēka aizlieguma principi, un sods joprojām ir noteikts, piemērojot minēto tiesisko regulējumu. Turklāt, tā kā Direktīvas 2014/67 20. pantā paredzētā samērīguma prasība nozīmē sodu ierobežojumu, kas ir jāievēro visām valsts iestādēm, kurām ir pienākums piemērot šo prasību savas kompetences ietvaros, vienlaikus ļaujot tām noteikt atšķirīgus sodus atkarībā no pārkāpuma smaguma, pamatojoties uz piemērojamo valsts tiesisko regulējumu, nevar uzskatīt, ka šāda prasība apdraud vienlīdzīgas attieksmes principu.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

⁵ Rīkojums, 2019. gada 19. decembris, *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld*, [C-645/18](#).